

## **EEN FRAAI STUKJE RIETGRACHT: DE SCHOONMEERSBEEK AAN DE SINT - DENIJSLAAN**

Dank zij buurtbewoonster Norris van den Bogaerde kan hier in GT een mooi stukje Rietgracht bij Sint-Denijs en de Sint - Denijslaan geïllustreerd worden. Deze waterloop fungeerde ook daar aan het uiteinde van de Sint-Denijslaan eeuwenlang als grens van het Gentse schependom, de Gentse Vrijheid.

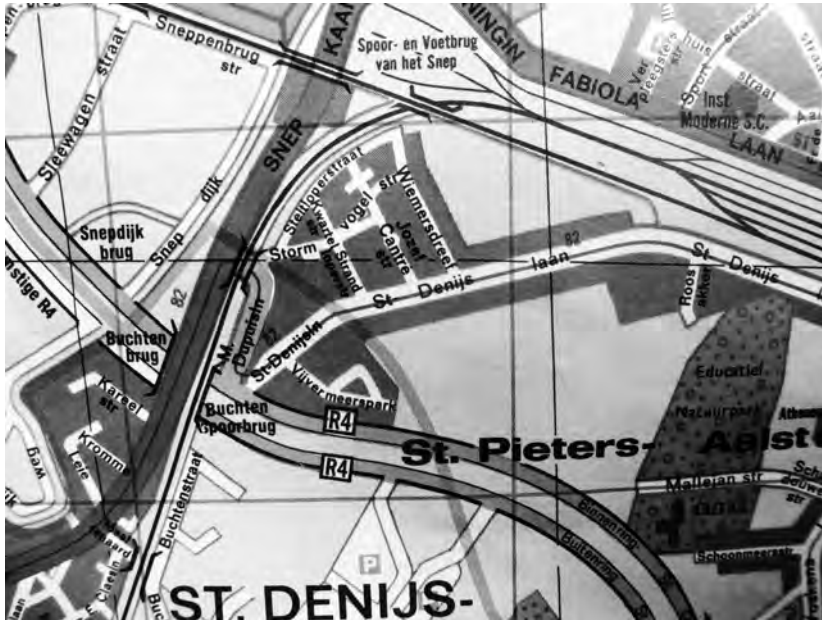
Dit is weinig gekend om twee redenen.

Vooreerst zitten we met het feit dat de gracht hier Schoonmeersbeek heet. Samen met haar verlenging als Maaltebeek naar de Kortrijksesteenweg toe vormt hij er de grens tussen Gent en Sint- Denijs-Westrem. Meer zuidelijk, verderop aan de andere zijde van de steenweg in de richting Zwijnaarde, heet de grensgracht Leebeek en hij loopt ver door tot aan de Schelde bij Nederzwijsnaarde. Dat zijn allemaal lokale namen voor wat in feite als Rietgracht (Ryt of grensgracht) fungeerde. Nog steeds is dit parcours de grens van Sint - Denijs - Westrem 9051 met Gent 9000.

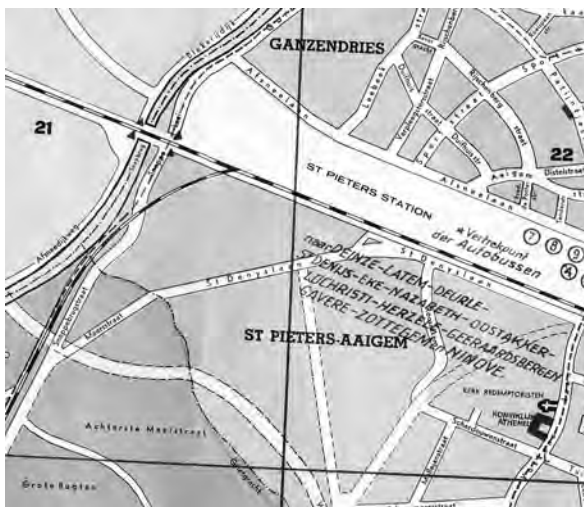
De tweede reden is dat de grensgracht bijna onherkenbaar geworden is. Hij wordt immers doorsneden door de grote verkeersinfrastructuur: de Ringvaart met bijhorende autowegen en de spoorlijn Gent - Deinze. Het spoorterrein maskeert aan zijn noordelijke zijde de samenvloeiing van de beek met de Leie die daar stroomafwaarts als grenswaterloop functioneert vanaf ongeveer de huidige jachthaven tot Aan de Bocht.

Daar is niets meer van te zien. Recent dreigde ook ten zuiden van de spoorweg de Schoonmeersbeek, laatste herinnering aan de Rietgracht, verloren te gaan. Bij de herinrichting in het kader van de grote werken aan het Sint-Pietersstation kon dit water gelukkig gered worden en gevaloriseerd als klein natuurgebiedje. Dit gebeurde mede dank zij acties van de buurtbewoners.

Meer gegevens over dit stukje Rietgracht vind je in het GT artikel over de watergrenzen van Gent (red.).



Afb. 1. Detail van een bijna actuele wegenkaart (ongedateerd) met de Sint-Denijslaan en omgeving. De gracht is niet weergegeven, wel de grens van Gent (Sint-Pieters-Aalst) met Sint-Denijs-Westrem, die de gebogen loop van de Schoonmeersbeek volgt (dikke enkelvoudige lijn links onder).



Afb. 2. Detail van een ongedateerde wegenkaart (vóór 1977). De Schoonmeersbeek (punt - streeplijn, links onder) staat aangeduid als Grietgracht. De geplande Ringvaart en twee geplande, maar niet uitgevoerde wegverbindingen met de Sint-Denijslaan worden aangegeven met streepjeslijnen. Buiten het grondgebied Gent 9000 heette de Sint-Denijslaan toen nog Meersstraat.



Afb. 3. Detail uit de 'schilderskaart' van Gent door Jacques Horenbault (1619) nagetekend door Armand Heins (1900). Hier het verlengde van de Schoonmeersbeek aan de noordzijde van het huidige spoorterrain bij de Leie (aangeduid als Flu: afkorting van fluvius, stroom). De weg is de huidige Snekkaai. De namen zijn deze van de eigenaars van de grondpercelen aan beide zijden van de grensgracht.



Afb. 4. Foto uit 1930 van de Schoonmeersbeek (verzameling Norris Van den Bogaerde). Voor de oorlog kon je er aan de andere zijde van de Sint-Denijslaan met een bootje onder het spoorterrain naar de Leie toe varen, vertelt Norris.



Afb. 5. Lange tijd was de brugleuning aan de Sint-Denijslaan de enige voor het publiek gemakkelijk zichtbare getuige van de grensgracht (foto 2013).

**Protest tegen autoweg tussen Flanders Expo en station**

# „Weg met weg door Schoonmeersen”

*Jeulekaas - 28/9/2013*

Een groep van ongeveer 100 betogers trok zondagmorgen door de Schoonmeersen. Zij willen niet dat er een weg wordt getrokken tussen Flanders Expo en het Sint-Pietersstation. Volgens de actievoerders zou die weg de Schoonmeersen, een biologisch waardevolle ruimte tussen de R4 en de Sint-Denijslaan, in tweeën snijden.

door Karel VAN KEYMEULEN

Over de rijsbaan tussen Flanders Expo en Sint-Pieters-Aalgen ligt sinds 2001 al een brug. Die brug ligt er om verkeer van de autosnelwegen via de Pegoudlaan naar de R4 te leiden en omgekeerd.

„Eind dit jaar bouwen we een klaverblad achter die brug. Dan kan het verkeer aansluiten op de R4. Van een weg door de Schoonmeersen weren wij niets. Voor we beginnen aan dat klaverblad komt er nog een openbaar onderzoek. Mensen kunnen altijd bezwaren indienen”, zegt Jaak Polen van de Vlaamse Gemeenschap. Dat die brug er al twee jaar ongebruikt bijligt, herfelt te maken met almaar nieuwe regels.

De betogers vrezen dat het niet voor een studie voor de aanleg van een weg naar de Sint-Denijslaan. Ook zijn er plannen voor een industrieterrein op de Schoonmeersen.

**Educatief natuurgebied**

„De Schoonmeersen zijn een waardevolle open ruimte. Na de recente gewestplanwijziging werden 12 hectare beschermd natuurgebied. De Schoonmeersen moeten worden beheerd als educatief natuurgebied. Waarom heeft de stad zelf de aanleg van dit natuurreservaat aangevraagd en wil het nu een weg door dit natuurgebied”, vraagt de vzw Milieugroep Sint-Pieters-Aalgen.

Barbara Masson van Natuurpunt Gent: „Een weg zou niet aangelegd. Een nieuwe weg tussen het station en Flanders zal het gebruik van de auto aantmoedigen.”

**Vrees voor wateroverlast**

„Een nieuwe weg zal bijkomend verkeer naar de stad lokken. De nabijheid van de R4 veroorzaakt in de wijk Sint-Pieters-Aalgen nu al veel geluidsoverlast. Dit moet worden beperkt.”

De betogers trekken door de Schoonmeersen met hun boodschap op spandoeken: „Geen nieuwe weg”.

Met lawaalhinder en verkeersongevalligheid als gevolg.

De milieugroep Sint-Pieters-Aalgen stelt dat ze niet gelant is tegen de ontwikkeling van de stationsomgeving en de Fabiolaan. „Ze moeten voor openbaar vervoer kiezen. De *Park and Ride* op Flanders Expo moet worden gestimuleerd. Autobestuurders kunnen daar parkeren en

worden op drie van de vier plaatsen de Vlaamse kwaliteitsnormen niet gehaald.”

Volgens de milieugroep doet een weg ook de kansen op wateroverlast in de wijk toenemen. „Eind 2002 stonden veel tuinen blank. Dat komt mede doordat de grond steeds meer verhard wordt. Voor de afwerking van dat klaverblad moet er nog 28.000 m<sup>3</sup> verharde onderlaag

FOTO: DANIE BAREL

Afb. 6. Krantenknipsel uit de verzameling Vliegende Bladen, DSMG Documentatiecentrum, Sint-Amansberg.



Afb. 7. Detail van een onteigeningsplan voor de verbindingsweg van het Sint-Pietersstation met de R4 en bijhorende natuurcompensatie. Die is hier weergegeven als donkergekeurde zone met middenin de nieuw aan te leggen Schoonmeersvijver, verbonden met de Sint-Denijslaan door de oude Rietgracht die hier niet Maaltebeek genoemd wordt, zoals op het plannetje aangeduid staat, maar Schoonmeersbeek (met dank aan Mw. van den Bogaerde).



Afb. 8. Foto genomen in 2013 van de nog niet lang tevoren aangelegde Schoonmeersvijver aan de door de Ringvaart afgeknipte beek. In tegenstelling tot de Schoonmeersbeek is dit niet historisch. Het is een 'compensatienuurgebiedje' tussen zware verkeersinfrastructuur.